

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și al Institutului European din România” (www.ier.ro). Permiseunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and the European Institute of Romania (www.ier.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

Tradus și revizuit de IER

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI
SECȚIA A TREIA

HOTĂRÂREA

din 7 ianuarie 2014

definitivă la 7 aprilie 2014

În Cauza Fundația Cămine de Elevi ale Bisericii Reformate și Stanomirescu împotriva României
(Cererile nr. 2699/03 și 43597/07)
Strasbourg

Hotărârea a devenit definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 din Convenție. Aceasta poate suferi modificări de formă.

În Cauza Fundația Cămine de Elevi ale Bisericii Reformate și Stanomirescu împotriva României
Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a treia), reunită într-o cameră compusă din Alvina Gyulumyan, președinte, Corneliu Bîrsan, Ján Šikuta, Luis López Guerra, Nona Tsotsoria, Kristina Pardalos, Johannes Silvis, judecători, și Marialena Tsirli, grefier adjunct de secție,
după ce a deliberat în camera de consiliu, la 3 decembrie 2013,
pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află două cereri (nr. 2699/03 și nr. 43597/07) îndreptate împotriva României, prin care o organizație neguvernamentală cu sediul în acest stat (Fundația Cămine de Elevi ale Bisericii Reformate – *reclamanta*), și un resortisant al acestui stat, domnul Marinică Stanomirescu (*reclamantul*), au sesizat Curtea la 7 octombrie 2002 și, respectiv, la 15 mai 2007, în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*).

2. Prima reclamantă a fost reprezentată de L. Dobai, avocat în Odorheiul Secuiesc. Guvernul român („Guvernul”) a fost reprezentat de agentul guvernamental, doamna I. Cambrea, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

3. Reclamantii se plâng în special de neexecutarea de către autorități a hotărârilor judecătorești obligatorii și executorii, care au fost pronunțate în favoarea acestora.

4. La 2 aprilie 2009 și, respectiv, la 17 octombrie 2011, cererile au fost comunicate Guvernului.

5. În urma decesului celui de-al doilea reclamant, care a avut loc la 13 aprilie 2009, moștenitorii acestuia, doamna Ana-Maria Cotăran și domnul Marinică-Cătălin Stanomirescu, și-au exprimat, la 23 mai 2009, dorința de a continua procedura. Din motive de ordin practic, prezenta hotărâre va continua să îl desemneze pe domnul Marinică Stanomirescu drept „reclamantul”, deși, în prezent, această calitate ar trebui să fie atribuită moștenitorilor săi [a se vedea, de exemplu, *Dalban împotriva României* (MC), nr. 28114/95, CEDO 1999-VI].

I. Circumstanțele cauzei

6. Prima reclamantă este o organizație neguvernamentală înființată în 1992, cu sediul social în Odorheiul Secuiesc. Al doilea reclamant s-a născut în 1929 și a decedat în 2009. A fost tatăl doamnei Ana-Maria Cotăran, născută în 1966, și al domnului Marinică-Cătălin Stanomirescu, născut în 1967; amândoi locuiesc în Craiova.

A. Fapte care privesc cererea nr. 2699/03

7. Scopul principal al reclamantei este de a promova educarea tinerilor elevi în spiritul respectării doctrinei Bisericii Reformate. Aceasta este proprietara unui cămin care găzduiește elevi în regim de internat.

1. Achiziționarea unui teren

8. La 20 decembrie 1996, reclamanta a cumpărat de la o persoană particulară un teren de 20 142 m², cu scopul de a construi un imobil destinat găzduirii elevilor săi. Anterior, la 25 noiembrie 1996, Primăria comunei Zetea a emis un document care atesta că terenul respectiv se afla *intra muros* și că, în planul urbanistic, nu figura nicio construcție pe acest teren. La 8 ianuarie 1997, dreptul de proprietate al reclamantei a fost înregistrat în cartea funciară.

9. Terenul achiziționat de reclamantă este situat în apropierea unui baraj. În 1988, autoritățile au permis ocuparea, până la 30 martie 1990, a unei părți din terenul în cauză de către șantierul barajului și instalarea unor barăci destinate adăpostirii muncitorilor de pe șantier. Cu toate acestea, administrația șantierului a acceptat construirea a șase clădiri.

2. Procedura vizând demolarea clădirilor construite pe terenul reclamantei

10. La 14 noiembrie 1997, reclamanta a acționat în instanță Regia autonomă de distribuție a apei potabile din Târgu-Mureș („Regia”), cu scopul de a obține constatarea ocupării unei părți a terenului său de către clădirile construite pentru a găzdui temporar muncitorii de pe șantierul barajului și dispunerea demolării acestor imobile. În fața Judecătoriei Odorheiul Secuiesc, reclamanta a acuzat pârâta că nu a procedat la demolarea clădirilor care, în opinia acesteia, au fost construite ilegal în perioada 1988-1990.

11. Printr-o hotărâre din 15 octombrie 1998, judecătoria a constatat că au fost edificate, cu ocazia construirii barajului, șase clădiri pe terenul reclamantei, că acestea au fost abandonate de Regie timp de mai mulți ani și că nu au mai fost utilizate nici de Regie și nici de angajații acesteia. În consecință, aceasta a dispus ca Regia să procedeze la demolarea clădirilor respective, pentru a-i permite reclamantei să dispună în mod liber de terenul său. Printr-o hotărâre din 5 octombrie 2000, Curtea de Apel Târgu-Mureș a confirmat în ultimă instanță această hotărâre, care a rămas definitivă și executorie la această dată.

3. Prima încercare de executare silită

12. La 14 decembrie 2000, reclamanta a sesizat un executor judecătoresc cu o cerere de executare silită a hotărârii definitive din 15 octombrie 1998. La 21 martie 2001, executorul a întocmit un proces-verbal în care a constatat că respectivele clădiri construite pe terenul reclamantei erau ocupate de câteva familii care lucraseră pe șantierul barajului și a dispus ca Regia să demoleze aceste clădiri înainte de 1 mai 2001. Regia nu s-a conformat.

13. Printr-o scrisoare din 18 octombrie 2001, prefectul județului Harghita a confirmat că, pe terenul în cauză, fuseseră construite fără nicio autorizație legală mai multe clădiri. În ceea ce privește ocupanții clădirilor respective, acesta a constatat că nu exista niciun titlu valabil de ocupare și a solicitat Primăriei comunei Zetea să procedeze la relocarea lor.

14. Între timp, la 23 aprilie 2001, unii din ocupanții în cauză au contestat executarea acestei hotărâri. Aceștia susțineau că hotărârea definitivă nu le era opozabilă. Reclamanta afirmă că, în paralel, a fost informată de Regie că avea dreptul să cumpere clădirile în litigiu și că, având această convingere, a renunțat la solicitarea sa de executare silită. Afirmările acesteia sunt confirmate de hotărârea din 15 octombrie 2001 a Judecătoriei Odorheiul Secuiesc, care a dispus anularea actelor de executare efectuate deja.

4. A doua încercare de executare silită

15. La scurt timp, reclamanta, având în vedere că nu a primit oferta de cumpărare promisă, a sesizat din nou executorul judecătoresc cu o cerere de executare a hotărârii definitive din 15 octombrie 1998.

16. Potrivit informațiilor furnizate de Guvern, reclamanta a introdus, în paralel, o acțiune în evacuarea ocupanților clădirilor, care, conform acestuia, ar fi fost respinsă printr-o hotărâre din 14 iunie 2001, pe motiv că nu exista niciun raport juridic între reclamantă și pârâți.

17. La 5 august 2002, un executor judecătoresc a notificat Regia cu privire la obligația acesteia de a se conforma hotărârii definitive din 15 octombrie 1998. Regia nu a dat curs notificării.

18. La 26 octombrie 2005, Regia a încheiat un acord cu Primăria comunei Zetea și i-a transferat acesteia din urmă proprietatea celor șase clădiri construite pe terenul reclamantei.

5. Acțiunea în anularea contractului de vânzare încheiat la 20 decembrie 1996 între o persoană fizică și reclamantă

19. La 5 noiembrie 2005, unii ocupanți ai clădirilor au sesizat Judecătoria Odorheiul Secuiesc cu o cerere de anulare a contractului de vânzare încheiat la 20 decembrie 1996 între o persoană fizică și reclamantă. În susținerea acțiunii lor, aceștia au invocat Decretul prezidențial din 1980, care prevedea efectuarea unor lucrări de interes public pe terenul în cauză. Aceștia susțineau că decretul respectiv implica o interdicție generală de vânzare a terenului.

20. Printr-o hotărâre din 13 martie 2006, judecătoria a respins acțiunea acestora ca nefondată, pe motiv că autoritățile nu inițiaseră procedura de expropriere și că fostul proprietar al terenului nu primise nicio despăgubire. Judecătorii primei instanțe au considerat că respectivul contract de vânzare fusese încheiat legal. Această hotărâre a fost confirmată în apel la 15 februarie 2007 de Tribunalul Harghita și, în recurs, la 22 noiembrie 2007, de Curtea de Apel Târgu-Mureș.

6. Procedura vizând anularea contractelor de închiriere încheiate cu ocupanții clădirilor

21. La o dată neprecizată, reclamanta a fost informată că, în ianuarie 2002, Regia încheiase cu ocupanții celor șase clădiri contracte de închiriere pe o perioadă de un an, care puteau fi reînnoite. La 3 octombrie 2002, aceasta a inițiat, în fața Judecătoriei Odorheiul Secuiesc, o acțiune civilă în anularea acestor contracte de închiriere pentru lipsa obiectului, deoarece, conform acesteia, clădirile în cauză nu existau din punct de vedere legal și, prin urmare, nu puteau să facă obiectul unei tranzacții civile sau comerciale. De asemenea, aceasta a invocat hotărârea definitivă prin care s-a dispus demolarea clădirilor și a susținut că respectivele contracte de închiriere au fost încheiate ilegal. Ocupanții clădirilor au introdus o cerere reconvențională vizând, încă o dată, anularea contractului de vânzare a terenului, încheiat în favoarea reclamantei.

22. După mai multe casări cu trimitere, acțiunea reclamantei și cererea reconvențională au fost respinse ca nefondate la 11 februarie 2010 de Tribunalul Harghita. În ceea ce privește acțiunea reclamantei, tribunalul a considerat că aceasta a introdus o acțiune în contestarea unei situații de fapt și nu o acțiune vizând protejarea unui drept și că, în orice caz, clădirile în litigiu puteau să facă obiectul unei tranzacții civile, iar obiectul contractelor de închiriere era legal. În ceea ce privește cererea reconvențională, acesta a considerat că aceeași cerere, formulată de aceleași părți, fusese respinsă la 31 ianuarie 2008 de Curtea de Apel Târgu-Mureș și, în consecință, hotărârea avea autoritatea de lucru judecat.

7. Cererea privind sfera de aplicare a hotărârii definitive din 15 octombrie 1998

23. La 2 august 2010, reclamanta a sesizat Judecătoria Odorheiul Secuiesc cu o cerere privind sfera de aplicare a hotărârii definitive din 15 octombrie 1998. Aceasta dorea să știe dacă, în urma transferului către comuna Zetea a proprietății clădirilor, hotărârea definitivă era opozabilă, de asemenea, Primăriei comunei Zetea. Prin încheierea din 11 octombrie 2010, judecătoria a constatat că dreptul de proprietate al reclamantei asupra terenului era opozabil *erga omnes*, indiferent de proprietarul clădirilor în cauză, și că aceasta trebuia să aibă posibilitatea de a obține executarea hotărârii definitive. Conform judecătoriei, obligația stabilită prin hotărârea definitivă din 15 octombrie 1998 trebuia să fie executată, de asemenea, de Primăria comunei Zetea. În absența recursului, această hotărâre a rămas definitivă.

8. A treia încercare de executare silită

24. La 14 iunie 2011, reclamanta a introdus o nouă cerere de executare silită a hotărârii definitive din 15 octombrie 1998. Cererea acesteia a fost înregistrată de către un executor judecătoresc, care a notificat Primăria comunei Zetea cu privire la obligația de a se conforma dispozitivului hotărârii în cauză. Astfel cum reiese dintr-un proces-verbal întocmit la 18 iulie 2011, primarul comunei Zetea,

după ce a declarat că, în principiu, nu se opune executării hotărârii, a precizat că avea nevoie de un termen – până la sfârșitul lunii iulie 2011 – pentru a se conforma acesteia și a acceptat să îi plătească reclamantei cheltuielile de judecată prevăzute în hotărârea în cauză, precum și cheltuielile aferente executării silită.

25. La 18 ianuarie 2012, un reprezentant al camerei executorilor judecătorești a informat agentul guvernamental cu privire la neexecutarea hotărârii definitive din 15 octombrie 1998, din cauza ocupării clădirilor de către mai multe familii. A precizat că termenul legal de trei ani a expirat și că titlul executoriu s-a prescris, motiv pentru care, în opinia acestuia, dosarul de executare nu mai figura în arhive. În aceeași scrisoare, acesta informa agentul guvernamental cu privire la o nouă procedură de executare silită inițiată de Biroul executorului judecătoresc M.E.

26. Astfel cum reiese din informațiile furnizate de reclamantă, executorul M.E. a procedat, fără succes, la 2 mai 2012, la o nouă încercare de executare silită. Procesul-verbal întocmit cu această ocazie menționa refuzul debitorului (primarul comunei Zetea) de a se prezenta în vederea executării hotărârii definitive, în ciuda faptului că acesta fusese notificat oficial de către executor. De asemenea, preciza că doar una din cele șase clădiri fusese ocupată de patru persoane și că trei dintre ele mai locuiau încă acolo. Tot conform procesului-verbal, aceste trei persoane îi declaraseră executorului judecătoresc că erau pregătite să părăsească de bunăvoie clădirea în cauză, fără să fie necesară o acțiune în evacuare, după demolarea celorlalte cinci. Semnăturile figurează în procesul-verbal întocmit cu această ocazie. Executorul judecătoresc a dispus primăriei să procedeze, în termen de zece zile de la notificarea procesului-verbal, la demolarea celor cinci clădiri neocupate.

27. Guvernul și-a prezentat observațiile suplimentare la 20 decembrie 2012; acesta informa Curtea cu privire la plata, de către autoritățile locale, a cheltuielilor ocazionate de procedura de executare silită și confirma că nu avusese încă loc demolarea celor șase clădiri; de asemenea, acesta reamintea că reclamanta nu obținuse încă un ordin de evacuare împotriva ocupanților clădirilor.

B. Fapte care privesc cererea nr. 43597/07

1. Prima acțiune îndreptată împotriva ocolului silvic

28. În anul 2000, reclamantul, care dorea să își procure lemne pentru foc de pe terenul forestier pe care îl deținea în co-proprietate cu alte trei persoane, a solicitat Ocolului silvic Simian („ocolul silvic”) să evalueze și să marcheze un anumit număr de copaci. Procedând astfel, acesta îndeplinea o formalitate impusă de legislația internă în materie de tăiere a copacilor. La 7 august 2000, acesta a achitat o taxă pentru serviciul solicitat. În ciuda mai multor încercări din partea sa, nu s-a dat curs cererii sale.

29. La 14 decembrie 2000, reclamantul și ceilalți trei co-proprietari ai terenului au sesizat Tribunalul Dolj, solicitându-i să dispună ca Inspectoratul Teritorial de Regim Silvic și Cinegetic Gorj („inspectoratul teritorial”) să procedeze la evaluarea și marcarea copacilor în cauză, în vederea tăierii acestora. De asemenea, aceștia au solicitat tribunalului să impună o penalitate cu titlu cominatoriu de 200 000 lei românești vechi (ROL) [adică aproximativ 7 euro (EUR)] pentru fiecare zi de întârziere în executarea obligației.

30. Printr-o hotărâre din 12 martie 2001, tribunalul a admis acțiunea și a dispus ca inspectoratul teritorial să procedeze la evaluarea și marcarea solicitate. Reclamantul și ceilalți trei co-proprietari au formulat recurs împotriva acestei hotărâri, pe motiv că judecătorii primei instanțe nu se pronunțaseră cu privire la cererea lor referitoare la penalitatea cu titlu cominatoriu.

31. Printr-o hotărâre din 29 mai 2001, Curtea de Apel Craiova a admis recursul, a modificat hotărârea, a admis cererea de plată a unei penalități cu titlu cominatoriu și a dispus ca inspectoratul teritorial să execute obligațiile prevăzute în dispozitivul hotărârii din 12 martie 2001, sub sancțiunea plății unei penalități de aproximativ 7 EUR pentru fiecare zi de întârziere în executarea obligației principale. Această hotărâre a devenit definitivă și executorie.

32. La 24 iunie 2002, reprezentanții inspectoratului teritorial s-au conformat obligației de evaluare și marcarea a cotei de copaci pentru anul 2000, adică 53 de copaci. Reclamantul și ceilalți trei co-proprietari au solicitat ocolului silvic să procedeze la fel și pentru anii 2001 și 2002. Aceștia au plătit taxa necesară pentru furnizarea acest serviciu. Ocolul silvic a refuzat să îndeplinească cererea și i-a informat că evaluarea și marcarea altor copaci va fi posibilă abia începând din primăvara anului 2003. Conform afirmațiilor reclamantului, ocolul silvic nu a furnizat acest serviciu nici până în prezent.

2. O nouă acțiune îndreptată împotriva inspectoratului teritorial

33. La 19 septembrie 2003, reclamantul și ceilalți trei co-proprietari ai terenului forestier au introdus o nouă acțiune vizând obligarea aceluiași inspectorat teritorial să estimeze, marcheze și evalueze copacii corespunzători cotelor pentru anii 2001 și 2002. Aceștia au solicitat, de asemenea, plata unei indemnizații de 13 600 000 ROL (adică aproximativ 370 EUR) ca despăgubire pentru imposibilitatea

acestora de a utiliza lemnul de pe terenul lor forestier și pentru lemnul de foc pe care au fost nevoiți să îl cumpere în acești doi ani. În cele din urmă, au solicitat instanței să impună plata unei penalități cu titlu cominatoriu.

34. Printr-o hotărâre din 12 septembrie 2005, Judecătoria Pitești a admis parțial acțiunea, a constatat că inspectoratul teritorial nu avea calitatea de a sta în justiție și a dispus ca Direcția Silvică Mehedinți („direcția silvică”) să procedeze la evaluarea și marcarea copacilor corespunzători cotelor pentru anii 2001 și 2002 și să plătească reclamantului și celorlalți trei co-proprietari, în comun, o despăgubire de 13 600 000 ROL (adică aproximativ 370 EUR), sumă actualizată în funcție de rata inflației de la momentul efectuării plății. Aceasta a respins cererea privind penalitatea cu titlu cominatoriu. Această hotărâre a fost confirmată în apel, la 7 aprilie 2006, de Tribunalul Argeș și, în recurs, la 27 noiembrie 2006, de Curtea de Apel Pitești. Astfel, aceasta a devenit definitivă și executorie.

35. Printr-o scrisoare din 19 octombrie 2009, reprezentantul direcției silvice i-a precizat agentului guvernamental pentru Curte că hotărârea din 12 martie 2001 nu îi era opozabilă și că obligația de executare a acesteia revenea inspectoratului teritorial. În ceea ce privește hotărârea definitivă din 12 septembrie 2005, acesta a afirmat că era executată parțial, având în vedere că reprezentanții ocolului silvic au procedat, potrivit acestuia, la evaluarea și, ulterior, la marcarea a 53 de copaci. În observațiile ca răspuns, moștenitorii celui de-al doilea reclamant au afirmat că hotărârea din 12 septembrie 2005 nu a fost executată niciodată.

II. Dreptul intern și dreptul internațional relevante

A. Dreptul intern relevant

1. Constituția

36. Dispozițiile relevante în speță ale Constituției, astfel cum a fost revizuită și republicată în 2003, se citesc după cum urmează:

Art. 44

„Dreptul de proprietate, precum și creanțele asupra statului, sunt garantate. Conținutul și limitele acestor drepturi sunt stabilite de lege.”

2. Ordonanța nr. 22/2002 privind executarea obligațiilor de plată ale instituțiilor publice, stabilite prin titluri executorii

37. Ordonanța nr. 22/2002 a intrat în vigoare la 1 februarie 2002, data publicării sale în Monitorul Oficial, și a făcut obiectul mai multor modificări. Astfel cum era redactată în februarie 2012, ordonanța prevedea următoarele:

Art. 1

„(1) Creanțele stabilite prin titluri executorii în sarcina instituțiilor și autorităților publice se achită din sumele aprobate cu această destinație, prin bugetele acestora (...).

(2) Creanțele stabilite prin titluri executorii în sarcina instituțiilor și autorităților publice nu se pot achita din sumele destinate potrivit bugetului aprobat pentru acoperirea cheltuielilor de organizare și funcționare, inclusiv a celor de personal (...).”

Art. 2

„Dacă executarea creanței stabilite prin titluri executorii nu începe sau continuă din cauza lipsei de fonduri, instituția debitoare este obligată ca, în termen de 6 luni, să facă demersurile necesare pentru a-și îndeplini obligația de plată. Acest termen curge de la data la care debitorul a primit somația de plată comunicată de organul competent de executare, la cererea creditorului.”

Art. 3

„În cazul în care instituțiile publice nu își îndeplinesc obligația de plată în termenul prevăzut la art. 2, creditorul va putea solicita efectuarea executării silite potrivit Codului de procedură civilă și/sau potrivit altor dispoziții legale aplicabile în materie.”

Art. 4

„(1) Ordonatorii principali de credite bugetare au obligația să dispună toate măsurile ce se impun, inclusiv virări de credite bugetare, în condițiile legii, pentru asigurarea în bugetele proprii și ale instituțiilor din subordine a creditelor bugetare necesare pentru efectuarea plății sumelor stabilite prin titluri executorii.

(2) Virările de credite bugetare prevăzute la alin. (1) se pot efectua pe parcursul întregului an bugetar, prin derogare de la prevederile art. 47 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările ulterioare, și ale art. 49 din Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale.”

Art. 5

„Creditorul și debitorul pot conveni asupra altui termen decât cel prevăzut la art. 2, precum și asupra unor alte condiții de îndeplinire a oricăror obligații stabilite prin titlul executoriu.”

Art. 6

„(1) În cazurile în care, din motive temeinice (...) instituția debitoare nu își poate îndeplini obligația de plată în condițiile prevăzute la art. 1 alin. (1), art. 2 sau 4, aceasta va putea solicita instanței judecătorești care soluționează cauza acordarea (...) unui termen de grație sau/și stabilirea unor termene de plată eșalonată a obligației respective.

(2) În cazurile în care obligația de plată este stabilită prin hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă, instituția debitoare poate solicita instanței care a dat această hotărâre luarea măsurilor prevăzute la alin. (1) (...).

(3) Dacă obligația de plată este stabilită printr-un titlu executoriu, altul decât o hotărâre judecătorească, cererea formulată potrivit alin. (1) se soluționează de către instanța de executare competentă.

(4) Instanța sesizată potrivit alin. (1)-(3), la cererea instituției debitoare, prin încheiere executorie, când este cazul, va putea suspenda începerea ori continuarea executării silită până la soluționarea prin hotărâre definitivă și irevocabilă a cererii privind acordarea termenului/termenelor de plată a sumei datorate. Suspendarea se dispune fără plata unei cauțiuni. Încheierea poate fi atacată cu recurs, în mod separat.

(5) În cazuri urgente, instanța prevăzută la alin. (4), la cererea instituției debitoare, poate dispune, prin încheiere și fără citarea părților, suspendarea provizorie a executării până la soluționarea cererii de suspendare formulate potrivit alin. (4). Suspendarea se dispune fără plata unei cauțiuni. Încheierea nu este supusă niciunei căi de atac.

(6) Cererile introduse potrivit alin. (1)-(5) sunt scutite de taxa judiciară de timbru și se judecă cu precădere. Hotărârea dată în cauzele prevăzute la alin. (1)-(3) poate fi atacată numai cu recurs.”

Art. 7

„Cererile, indiferent de natura lor, formulate de instituțiile și autoritățile publice în cadrul procedurii de executare silită a creanțelor stabilite prin titluri executorii în sarcina acestora sunt scutite de plata taxelor de timbru, timbru judiciar și a sumelor stabilite cu titlu de cauțiune”.

Art. 8

„Dispozițiile prezentei ordonanțe se aplică în mod corespunzător și executării obligațiilor de plată stabilite, prin titluri executorii, în sarcina autorităților administrative autonome.”

3. Codul de procedură civilă

38. Dispozițiile relevante ale vechiului Cod de procedură civilă (C. proc. civ.), în vigoare începând cu 26 iulie 1993 și până la 15 februarie 2013 (data adoptării noului C. proc. civ.) se citesc după cum urmează:

Art. 371¹

„Obligația stabilită prin hotărârea unei instanțe sau printr-un alt titlu se aduce la îndeplinire de bunăvoie. În cazul în care debitorul nu execută de bunăvoie obligația sa, aceasta se aduce la îndeplinire prin executare silită, potrivit dispozițiilor prezentei cărți, dacă legea nu prevede

altfel. Executarea silită are loc în oricare dintre formele prevăzute de lege (...) până la realizarea dreptului recunoscut prin titlu executoriu, achitarea dobânzilor, penalităților sau a altor sume, acordate potrivit legii prin acesta, precum și a cheltuielilor de executare. ”

Art. 371²

„Pot fi executate silit obligațiile al căror obiect constă în plata unei sume de bani, predarea unui bun ori a folosinței acestuia, desființarea unei construcții, plantații ori altei lucrări sau în luarea unei alte măsuri admise de lege. În cazul în care prin titlul executoriu au fost acordate dobânzi, penalități sau alte sume, fără să fi fost stabilit cuantumul acestora, ele vor fi calculate de organul de executare, potrivit legii. Dacă titlul executoriu conține suficiente criterii în funcție de care organul de executare poate actualiza valoarea obligației principale (...), se va proceda, la cererea creditorului, și la actualizarea acestei sume. În cazul în care titlul executoriu nu conține niciun asemenea criteriu, organul de executare va proceda la actualizare în funcție de rata inflației, calculată de la data când hotărârea judecătorească a devenit executorie sau, în cazul celorlalte titluri executorii, de la data când creanța a devenit exigibilă și până la data plății efective a obligației cuprinse în oricare dintre aceste titluri.”

Art. 371³

„Veniturile și bunurile debitorului pot fi supuse executării silite dacă, potrivit legii, sunt urmăribile și numai în măsura necesară (...). Bunurile supuse unui regim special de circulație pot fi urmărite numai cu respectarea condițiilor prevăzute de lege.”

Art. 371⁴

„În tot cursul executării silite, sub supravegherea organului de executare, creditorul și debitorul pot conveni ca aceasta să se efectueze, în total sau în parte, numai asupra veniturilor bănești ale debitorului, ca vânzarea bunurilor supuse urmăririi să se facă prin bună învoială sau ca plata obligației să se facă în alt mod admis de lege.”

Art. 371⁵

„Executarea silită încetează dacă:

- a) s-a realizat integral obligația prevăzută în titlul executoriu, s-au achitat cheltuielile de executare, precum și alte sume datorate potrivit legii; în acest caz, executorul va preda debitorului titlul executoriu, menționând pe acesta stingerea totală a obligațiilor;
- b) nu mai poate fi efectuată ori continuată din cauza lipsei de bunuri urmăribile ori a imposibilității de valorificare a unor astfel de bunuri; în aceste cazuri, executorul va remite personal creditorului sau reprezentantului acestuia titlul executoriu, menționând pe acesta cauza restituirii și partea de obligație ce a fost executată;
- c) creditorul a renunțat la executare;
- d) a fost desființat titlul executoriu.”

Art. 371⁶

„În cazurile prevăzute de art. 371⁵ lit. b) se poate cere reluarea executării silite, înăuntrul termenului de prescripție (...). Reluarea executării silite poate fi cerută și asupra aceluiași bun, dacă acesta este un imobil (...).”

Art. 371⁷

„Partea care solicită îndeplinirea unui act sau a altei activități care interesează executarea silită este obligată să avanseze cheltuielile necesare în acest scop. Pentru actele sau activitățile dispuse din oficiu, cheltuielile se avansează de către creditor. Cheltuielile ocazionate de efectuarea executării silite sunt în sarcina debitorului urmărit, afară de cazul când creditorul a renunțat la executare sau dacă prin lege se prevede altfel. De asemenea, debitorul va fi ținut să suporte cheltuielile de executare făcute după înregistrarea cererii de executare și până la data realizării obligației stabilite în titlul executoriu prin executare voluntară. Sumele ce urmează să fie plătite se stabilesc de către executorul judecătoresc, prin proces-verbal, pe baza dovezilor prezentate de partea interesată, în condițiile legii. Pentru sumele stabilite potrivit prezentului articol, procesul-verbal constituie titlu executoriu.”

Art. 371⁸

„Depunerea sau consemnarea oricărei sume în scopul participării la desfășurarea, potrivit legii, a executării silite, cum sunt sumele cu titlu de cauțiune ori de preț al bunurilor supuse vânzării, se face numai la Trezoreria Statului, Casa de Economii și Consemnațiuni C.E.C. – S.A. sau orice altă instituție bancară, la dispoziția instanței de executare sau a executorului judecătoresc. Dovada depunerii sau consemnării acestor sume se poate face cu recipisa de consemnare sau cu orice alt înscris admis de lege.”

Art. 372

„Executarea silită se va efectua numai în temeiul unei hotărâri judecătorești ori al unui alt înscris care, potrivit legii, constituie titlu executoriu.”

Art. 373

„Dacă prin lege nu se dispune altfel, hotărârile judecătorești și celelalte titluri executorii se execută de executorul judecătoresc din circumscripția curții de apel în care urmează să se efectueze executarea ori, în cazul urmăririi bunurilor, de către executorul judecătoresc din circumscripția curții de apel în care se află acestea. Dacă bunurile urmăribile (...), se află în circumscripțiile mai multor curți de apel, este competent oricare dintre executorii judecătorești care funcționează pe lângă una dintre acestea.

Instanța de executare este judecătoria în circumscripția căreia se va face executarea, în afara cazurilor în care legea dispune altfel. Instanța de executare soluționează cererile de încuviințare a executării silite, judecă contestațiile la executare, precum și orice alte incidente apărute în cursul executării silite, cu excepția celor date de lege în competența altor instanțe sau organe”.

Art. 373¹

„Cererea de executare silită, însoțită de titlul executoriu, se depune la executorul judecătoresc, dacă legea nu prevede altfel. Acesta, în termen de cel mult 5 zile de la înregistrarea cererii, va solicita instanței de executare încuviințarea executării silite, înaintându-i în copie cererea de executare și titlul respectiv.

Instanța de executare încuviințează executarea silită a obligației stabilite prin titlul executoriu, printr-o singură încheiere dată în camera de consiliu, fără citarea părților, în termen de cel mult 7 zile de la înregistrarea cererii de încuviințare a executării silite.

În temeiul încheierii prin care se admite cererea de încuviințare a executării silite, executorul judecătoresc poate proceda la executarea silită a obligației stabilite prin titlul executoriu în oricare dintre formele prevăzute de lege, dispozițiile art. 371¹ alin. (3) aplicându-se în mod corespunzător. Încuviințarea executării silite este de drept valabilă și pentru titlurile executorii care se vor emite de executorul judecătoresc în cadrul procedurii de executare silită încuviințate.

Instanța poate respinge cererea de încuviințare a executării silite numai dacă:

1. cererea de executare silită este de competența altui organ de executare decât cel sesizat;
2. titlul nu a fost investit cu formulă executorie, dacă, potrivit legii, această cerință este necesară pentru pornirea executării silite;
3. creanța nu este certă, lichidă și exigibilă;
4. titlul cuprinde dispoziții care nu se pot aduce la îndeplinire prin executare silită;
5. există alte impedimente prevăzute de lege.

Încheierea prin care instanța admite cererea de încuviințare a executării silite nu este supusă niciunei căi de atac. Încheierea prin care se respinge cererea de încuviințare a executării silite poate fi atacată cu recurs numai de către creditor, în termen de 5 zile de la comunicare.

În tot cursul executării, executorul judecătoresc este obligat să aibă rol activ, stăruind, prin toate mijloacele admise de lege, pentru realizarea integrală și cu celeritate a obligației prevăzute în titlul executoriu, cu respectarea dispozițiilor legii, a drepturilor părților și ale altor persoane interesate (...).”

Art. 373²

„În cazurile prevăzute de lege, precum și atunci când executorul judecătoresc consideră necesar, organele de poliție, jandarmerie sau alți agenți ai forței publice, după caz, sunt obligați să-i acorde concursul la îndeplinirea efectivă a executării silite. La cererea instanței de executare sau a executorului judecătoresc, cei care datorează sume de bani debitorului urmărit ori dețin bunuri ale acestuia, supuse urmăririi potrivit legii, au datoria să dea informațiile necesare pentru efectuarea executării. (...)”

Art. 374

„Hotărârea judecătorească sau alt titlu se execută numai dacă este învestit cu formula executorie prevăzută de art. 269 alin. (1) (...). Învestirea hotărârilor cu formula executorie se face de prima instanță (...).”

Art. 376

„Se învestesc cu formula executorie prevăzută de art. 269 alin. (1) hotărârile care au rămas definitive ori au devenit irevocabile, precum și orice alte hotărâri sau înscrisuri (...)”

Art. 377

„Sunt hotărâri definitive:

1. hotărârile date în primă instanță, potrivit legii, fără drept de apel;
2. hotărârile date în primă instanță care nu au fost atacate cu apel sau, chiar atacate cu apel, dacă judecata acestuia s-a perimat ori cererea de apel a fost respinsă sau anulată;
3. hotărârile date în apel;
4. orice alte hotărâri care, potrivit legii, nu mai pot fi atacate cu apel;

Sunt hotărâri irevocabile:

1. hotărârile date în primă instanță, fără drept de apel, nerecurate;
2. hotărârile date în primă instanță, care nu au fost atacate cu apel;
3. hotărârile date în apel, nerecurate;
4. hotărârile date în recurs chiar dacă prin acestea s-a soluționat fondul pricinii;
5. orice alte hotărâri care, potrivit legii, nu mai pot fi atacate cu recurs.”

Art. 399

„Împotriva executării silite, precum și împotriva oricărui act de executare se poate face contestație de către cei interesați sau vătămați prin executare. „De asemenea (...) se poate face contestație și în cazul în care sunt necesare lămuriri cu privire la înțelesul, întinderea sau aplicarea titlului executoriu, precum și în cazul în care organul de executare refuză (...) să îndeplinească un act de executare (...)”

Art. 400

„Contestația se introduce la instanța de executare. Contestația privind lămurirea înțelesului, întinderii sau aplicării titlului executoriu se introduce la instanța care a pronunțat [hotărârea în cauză] (...)”

Art. 404

„Dacă admite contestația la executare, instanța, după caz, anulează actul de executare contestat sau dispune îndreptarea acestuia, dispune anularea ori încetarea executării înseși, anularea ori lămurirea titlului executoriu sau efectuarea actului de executare a cărui îndeplinire a fost refuzată. În cazul în care constată nejustificat refuzul executorului de a începe executarea silită sau de a îndeplini un act de executare silită, dacă fapta nu constituie infracțiune potrivit legii penale, instanța de executare, sesizată potrivit art. 399 alin. (1), va putea obliga executorul la plata unei amenzi de la 500 lei la 2.500 lei, precum și, la cererea părții interesate, la plata de despăgubiri pentru paguba astfel cauzată. În cazul respingerii contestației, contestatorul poate fi obligat, la cerere, la despăgubiri pentru pagubele cauzate prin întârzierea executării, iar când

contestația a fost exercitată cu rea-credință, el va fi obligat și la plata unei amenzi de la 50 lei la 700 lei.

(...)”

4. Legea nr. 76/2012

39. Dispozițiile relevante în speță, prevăzute de Legea nr. 76/2012 din 24 mai 2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind noul Cod de procedură civilă se citesc după cum urmează:

Art. 3

„(1) Dispozițiile Codului de procedură civilă se aplică numai proceselor și executărilor silite începute după intrarea acestuia în vigoare.

(2) Procesele începute prin cereri depuse, în condițiile legii, la poștă, unități militare sau locuri de deținere înainte de data intrării în vigoare a Codului de procedură civilă rămân supuse legii vechi, chiar dacă sunt înregistrate la instanță după această dată.”

Art. 4

„Dispozițiile art. 614 din Codul de procedură civilă se aplică numai executărilor silite începute după intrarea în vigoare a Codului de procedură civilă.”

Art. 5

„Dispozițiile Codului de procedură civilă privitoare la titlurile executorii se aplică și hotărârilor judecătorești sau altor înscrisuri pronunțate ori, după caz, întocmite înainte de intrarea în vigoare a Codului de procedură civilă care pot fi puse în executare chiar dacă nu au fost învestite cu formula executorie.”

Art. 6

„Termenele procedurale prevăzute de legile speciale, aflate în curs la data intrării în vigoare a Codului de procedură civilă, rămân supuse legii în vigoare la data la care au început să curgă.
(...)”

Art. 10

„Ori de câte ori printr-un act normativ se prevede învestirea cu formulă executorie a unei hotărâri judecătorești sau a altui înscris, acestea vor fi puse în executare, de la data intrării în vigoare a Codului de procedură civilă, fără a fi necesară învestirea cu formulă executorie.”

Art. 11

„Dacă legea specială prevede obligarea debitorului la plata de daune cominatorii ori, după caz, a unei amenzi civile pentru nerespectarea unei obligații (...) de la intrarea în vigoare a Codului de procedură civilă, se vor putea aplica penalități în condițiile prevăzute la art. 894 din Codul de procedură civilă.”

5. Rezumatul principalelor modificări aduse de noul Cod de procedură civilă în materie de executare silită

40. Noul Cod de procedură civilă, intrat în vigoare la 15 februarie 2013, menține principiul privind executarea de bunăvoie a hotărârilor judecătorești definitive și prevede posibilitatea executării unor obligații de a face (de exemplu, înscrierea unui drept într-un registru public sau emiterea unei autorizații) fără a fi necesară intervenția executorului judecătoresc (art. 622). De asemenea, noul Cod de procedură civilă prevede obligația de a recurge la un executor judecătoresc pentru executarea silită a oricărui titlu executoriu (art. 623), precum și obligația calculării de către executorul judecătoresc a dobânzilor și penalităților acordate prin titlul executoriu sau, în absența unei mențiuni în acest sens în titlul executoriu, a actualizării în funcție de rata inflației (art. 628). De asemenea, acesta prevede posibilitatea încheierii unei înțelegeri între creditorul obligației de executare și debitor în ceea ce privește executarea parțială sau totală asupra veniturilor bănești sau a altor bunuri ale debitorului, sau în ceea ce privește vânzarea bunurilor supuse urmăririi (art. 630). O procedură de executare silită poate fi pornită împotriva oricărei persoane fizice sau juridice, de drept public sau de drept privat, cu excepția acelor care beneficiază de imunitate de executare (art. 631). În conformitate cu alte dispoziții, constituie titluri executorii hotărârile executorii (hotărâri pronunțate în apel sau în primă

instanță, dar fără drept de apel), hotărârile definitive și orice alte hotărâri care, potrivit legii, pot fi puse în executare (art. 632). Instanța de executare este judecătoria în circumscripția căreia se află biroul executorului judecătoresc care face executarea (art. 650). Acesta din urmă solicită, în termen de trei zile de la primirea cererii de executare, să se dispună încuviințarea executării de către instanța de executare (art. 665). Instanța soluționează cererea de executare în termen de maximum 7 zile de la înregistrarea acesteia de către executorul judecătoresc (art. 665). Încheierea de încuviințare a executării silite trebuie să cuprindă o mențiune referitoare la sfera de aplicare a atribuțiilor încredințate executorilor judecătorești și agenților forței publice în vederea executării silite (art. 665). Creditorul trebuie să îndeplinească, la fiecare șase luni, un act sau demers necesar executării silite; în caz contrar, încuviințarea executării se perimă de drept, ceea ce atrage desființarea tuturor actelor de executare, cu excepția celor care au dus la realizarea, în parte, a creanței (art. 696-697). Dreptul de a obține executarea silită se prescrie în termen de 3 ani de la data când se naște dreptul de a obține executarea silită, cu excepția titlurilor emise în materia drepturilor reale, în cazul cărora este prevăzut un termen de zece ani (art. 705).

B. Dreptul internațional relevant

41. La 26 ianuarie 2011, Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei a adoptat Rezoluția 1787(2011), în care aceasta constată cu îngrijorare că, în unele țări membre, printre care și România, există probleme structurale majore, aflate la originea a numeroase cauze repetitive de încălcare a Convenției. În acest context, i-a solicitat României să acorde prioritate problemei neexecutării hotărârilor judecătorești. Partea relevantă în speță a acestei rezoluții se citește după cum urmează:

„(...)

Adunarea solicită statelor în special să acorde prioritate, de acum înainte, unor probleme specifice:

(...)

7.6. Restituirea bunurilor naționalizate – sau acordarea de despăgubiri pentru acestea – trebuie să rămână o prioritate în România (a se vedea hotărârea-pilot *Maria Atanasiu și alții împotriva României* a Curții din 12 octombrie 2010). De asemenea, este necesar să fie remediată durata excesivă a procedurilor judiciare și neexecutarea hotărârilor judecătorești definitive. (...)”

42. Comitetul de Miniștri a adoptat, cu ocazia celei de-a 1150-a reuniuni (septembrie 2012), o decizie în cadrul examinării, prin intermediul procedurii avansate, a executării grupului de hotărâri *Săcăleanu împotriva României (și alte 26 cauze)* care privește neîndeplinirea, de către administrație sau de către persoane juridice pentru care este responsabil statul, a obligației lor de a se conforma hotărârilor judecătorești interne definitive sau o întârziere semnificativă din partea lor în această privință. Partea relevantă în speță a acestei decizii se citește după cum urmează:

„(...)

Delegații

1. declară că încălcările constatate de Curtea Europeană în aceste cauze dovedesc existența, la momentul faptelor, a unor importante și complexe probleme legate de neexecutarea sau de executarea tardivă a hotărârilor judecătorești definitive de către administrație sau de către persoane juridice pentru care este responsabil statul;

2. observă cu interes planul de acțiune pentru executarea acestor hotărâri, prezentat la 16 ianuarie 2012, care conține informații referitoare la măsurile adoptate și avute în vedere de autoritățile române în scopul remedierii problemelor aflate la originea acestor cauze;

3. totuși, constată cu îngrijorare că problemele fundamentale legate de măsurile generale, în special legate de mecanismele și garanțiile prevăzute în dreptul intern pentru a asigura executarea voluntară și promptă a hotărârilor judecătorești de către administrație și de căile de atac disponibile în această privință, au rămas nesoluționate până în prezent;

4. în plus, remarcă faptul că sunt necesare informații și clarificări suplimentare într-o serie de cauze, în ceea ce privește măsurile individuale [pentru mai multe detalii, a se vedea pct. 55-82 din Memorandumul Secretariatului CM/Inf/DH(2012)24];

5. subliniază că autoritățile române au început recent să adune informațiile necesare privind aceste aspecte și celelalte probleme ridicate în memorandumul citat anterior; încurajează autoritățile să furnizeze Comitetului, în cel mai scurt timp posibil, rezultatele acestor demersuri;

6. hotărâsc declassificarea memorandumului CM/Inf/DH(2012)24 și reexaminarea tuturor acestor chestiuni în lumina unui plan de acțiune revizuit, care trebuie să fie prezentat rapid de autoritățile române."

ÎN DREPT

I. Cu privire la conexarea cererilor

43. Curtea consideră, în primul rând, că faptele aflate la originea celor două cauze prezentând puncte comune, iar cadrul legislativ și practicile administrative fiind similare, este necesar, în temeiul art. 42 § 1 din Regulamentul Curții și în interesul unei bune administrări a justiției, să conexeze cererile înregistrate cu nr. 2699/03 și [43597/07](#).

II. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 6 § 1 din Convenție și a art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție

44. Reclamantii reproșează autorităților neexecutarea hotărârilor judecătorești obligatorii și executorii, pronunțate în favoarea lor. Aceștia susțin că neexecutarea de care se plâng i-a privat de dreptul de acces la o instanță, în sensul art. 6 din Convenție, și de dreptul la respectarea bunurilor acestora, garantat la art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție. Dispozițiile în cauză prevăd următoarele:

Art. 6 § 1 din Convenție

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil [...] a cauzei sale, de către o instanță [...], care va hotărî [...] asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil [...]"

Art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi privat de proprietatea sa, decât pentru o cauză de utilitate publică, în condițiile prevăzute de lege și conform principiilor generale de drept internațional. (...)”

A. Cu privire la admisibilitate

45. Făcând referire la cererea introdusă de Fundația Cămine de Elevi ale Bisericii Reformate, Guvernul invocă neepuizarea căilor de atac interne. În susținerea argumentelor sale, acesta prezintă trei motive: îi reproșează reclamantei faptul că, în 2001, a renunțat la executarea silită a hotărârii definitive din 15 octombrie 1998, că nu a introdus, de asemenea, împotriva Regiei, o acțiune vizând evacuarea locatarilor și că nu a introdus o acțiune de chemare în garanție pentru evicțiune împotriva fostului proprietar al terenului (în această ultimă privință, acesta face trimitere la hotărârea *Tudor Tudor împotriva României*, nr. 21911/03, pct. 38-43, 24 martie 2009).

46. Ca răspuns la observațiile Guvernului, reclamanta afirmă că, în ciuda tuturor demersurilor pe care declară că le-a întreprins timp de mai mulți ani în vederea executării hotărârii definitive pronunțate în favoarea sa, executarea silită nu a fost realizată.

47. În ceea ce privește primul argument formulat de Guvern, Curtea observă că, deși este adevărat că reclamanta, în speranța încheierii unei înțelegeri cu debitoarea, a renunțat la cererea sa de executare în 2001, este la fel de adevărat că persoana în cauză a formulat, după nereușita ajungerii la o astfel de înțelegere, o nouă cerere de executare silită a hotărârii definitive din 15 octombrie 1998 (supra, pct. 14-17).

48. În ceea ce privește posibilitatea pe care ar fi avut-o reclamanta de a obține evacuarea ocupanților clădirii în litigiu, Curtea observă că toate eforturile depuse de reclamantă în vederea evacuării locatarilor au fost zadarnice (supra, pct. 16 și 21-22) și că ar fi exagerat să i se ceară părții în cauză să introducă o nouă acțiune în evacuare împotriva Regiei, având în vedere că respectivele contracte de închiriere au fost încheiate după introducerea acțiunii în evacuare și că proprietatea clădirilor a fost transferată ulterior comunei Zetea.

49. În ceea ce privește cel de-al treilea argument al Guvernului, Curtea constată că, spre deosebire de hotărârea *Tudor Tudor* (citată anterior), invocată de Guvern, cauză în care coexistau două titluri de proprietate asupra aceluiasi bun, reclamanta beneficiază în speță de o hotărâre judecătorească prin care se dispune ca autoritățile locale să procedeze la o acțiune precisă și că obligația rezultată nu este îndeplinită din cauza refuzului Regiei de a se conforma hotărârii.

50. În orice caz, Curtea reamintește, în lumina jurisprudenței sale constante în materie, că nu este oportun să i se solicite unei persoane care a obținut o creanță împotriva statului, în urma unei proceduri judiciare, să inițieze ulterior o nouă procedură cu scopul de a obține o reparație [*Metaxas împotriva Greciei*, nr. 8415/02, pct. 19, 27 mai 2004, și *Bourdiv împotriva Rusiei* (nr. 2), nr. 33509/04, pct. 68-70, CEDO 2009]. În consecință, nu era necesar niciun demers suplimentar din partea reclamantei. Prin urmare, trebuie să fie respinsă excepția Guvernului.

51. Constatând că aceste capete de cerere nu sunt în mod vădit nefondate în sensul art. 35 § 3 lit. a) din Convenție și că nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate, Curtea le declară admisibile.

B. Cu privire la fond

1. Argumentele părților

a) Reclamantii

52. Reclamantii deplâng refuzul autorităților interne de a executa hotărârile definitive pronunțate la 15 octombrie 1998 de Judecătoria Odorheiul Secuiesc (cererea nr. 2699/03) și la 12 septembrie 2005 de Judecătoria Pitești, precum și executarea tardivă a hotărârii definitive din 29 mai 2001 a Curții de Apel Craiova (cererea nr. 43597/07).

b) Guvernul

53. În ceea ce privește cererea nr. 2699/03, Guvernul susține că autoritățile nu au putut să procedeze la demolarea clădirilor în cauză deoarece acestea ar fi fost ocupate de treizeci și șase de familii. De asemenea, acesta afirmă că titlul executoriu nu conținea nicio mențiune referitoare la evacuarea ocupanților clădirilor. În plus, conform Guvernului, dreptul de a obține executarea se prescrie (supra, pct. 25). Pentru toate aceste motive, Guvernul solicită Curții să constate imposibilitatea obiectivă de executare a hotărârii definitive din 15 octombrie 1998. În ceea ce privește atingerea adusă dreptului la proprietate, de care se plânge reclamanta, Guvernul consideră că, din jurisprudența Curții, reiese că statele beneficiază de o marjă largă de apreciere în ceea ce privește alegerea măsurilor care trebuie puse în aplicare pentru a îndeplini obiectivele urmărite de reforme. Guvernul face referire la o altă cauză în care, conform acestuia, mai multe încercări de executare silită nu au condus la obținerea evacuării locatarilor, care ar fi beneficiat de numeroase dispoziții legale care prelungesc, suspendă sau eșalonează executarea silită a hotărârilor definitive care dispun evacuarea acestora (*Spadea și Scalabrino împotriva Italiei*, 28 septembrie 1995, pct. 46, seria A nr. 315-B).

54. În ceea ce privește cererea nr. 43597/07, Guvernul dorește să precizeze că reclamantul nu era singurul beneficiar al celor două hotărâri definitive din 29 mai 2001 și 12 septembrie 2005 și că alți trei co-proprietari ai terenului figurau în acestea în calitate de creditori. În ceea ce privește hotărârea definitivă din 29 mai 2001, acesta afirmă că a fost executată la 24 iunie 2002. Referitor la hotărârea din 12 septembrie 2005, acesta susține că a fost executată parțial în ceea ce privește evaluarea și marcarea copacilor care urmau să fie tăiați și că, în ceea ce îl privește, nu deține nicio informație cu privire la eventuala plată a 1 360 lei românești (RON).

2. Motivarea Curții

a) Principii care decurg din jurisprudența Curții

55. Curtea reamintește că dreptul de acces la o instanță, garantat de art. 6 din Convenție, ar fi iluzoriu dacă ordinea juridică internă a unui stat contractant ar permite ca o hotărâre judecătorească definitivă și obligatorie să rămână ineficientă în detrimentul unei părți. Executarea unei sentințe sau a unei hotărâri, pronunțată de orice instanță, trebuie așadar considerată ca făcând parte integrantă din „proces”, în sensul art. 6 din Convenție [*Hornsby împotriva Greciei*, 19 martie 1997, pct. 40, *Culegere de hotărâri și decizii* 1997-II, *Okyay și alții împotriva Turciei*, nr. 36220/97, pct. 72, CEDO 2005-VII, *Immobiliare Saffi împotriva Italiei* (MC), nr. 22774/93, pct. 63, CEDO 1999-V, și *Costin împotriva României*, nr. 57810/00, pct. 26, 26 mai 2005].

56. Curtea reamintește, de asemenea, că protecția efectivă a justițiabilului și restabilirea legalității implică obligația administrației de a se conforma unei sentințe sau hotărâri care urmează să fie pronunțată, eventual, împotriva acesteia în ultimă instanță. În cazul în care administrația refuză sau omite să execute o hotărâre, ori o execută tardiv, garanțiile prevăzute la art. 6, de care a beneficiat justițiabilul pe parcursul etapei judiciare a procedurii, își pierde orice rațiune de a fi (*Hornsby*, citată anterior, pct. 41, *Okyay și alții*, citată anterior, pct. 72, *Nițescu împotriva României*, nr. 26004/03, pct. 32, 24 martie 2009, *Iera Moni Profitou Iliou Thiras împotriva Greciei*, nr. 32259/02, pct. 34, 22 decembrie 2005, și *Costin*, citată anterior, pct. 27).

57. În plus, Curtea reamintește că un termen de executare nerezonabil de lung al unei hotărâri obligatorii poate, de asemenea, să implice încălcarea Convenției [*Bourdov (nr. 2)*, citată anterior, pct. 66]. Caracterul rezonabil al unui astfel de termen trebuie să fie apreciat ținând seama în special de complexitatea procedurii de executare, de comportamentul reclamantului și al autorităților competente, precum și de cuantumul și tipul sumei acordate de instanță (*Raillian împotriva Rusiei*, nr. 22000/03, pct. 31, 15 februarie 2007).

58. În orice caz, o persoană în favoarea căreia s-a pronunțat o hotărâre împotriva statului nu are obligația de a iniția o procedură distinctă pentru a obține executarea silită: autoritățile statului sunt cele cărora le revine în primul rând sarcina de a garanta executarea unei hotărâri judecătorești pronunțate împotriva statului, începând cu data la care hotărârea devine obligatorie și executorie. O astfel de hotărâre trebuie notificată în bună și cuvenită formă autorității în cauză a statului pârât, care este așadar în măsură să facă toate demersurile necesare pentru a se conforma hotărârii sau pentru a o comunica altei autorități publice competente pentru chestiunile legate de executarea hotărârilor judecătorești. Este vorba despre un element deosebit de important într-o situație în care, ca urmare a complexității și suprapunerii posibile a procedurilor de executare voluntară sau silită, justițiabilul poate în mod rezonabil să aibă nelămuriri legate de autoritatea care este responsabilă în materie [*Metaxas*, citată anterior, pct. 19, *Akachev împotriva Rusiei*, nr. 30616/05, pct. 21, 12 iunie 2008, *Bourdov (nr. 2)*, citată anterior, pct. 68, și *Gjyli împotriva Albaniei*, nr. 32907/07, pct. 44, 29 septembrie 2009].

59. Desigur, este posibil să fie necesar ca părțile în cauză să efectueze anumite demersuri procedurale care să permită sau să accelereze executarea unei hotărâri. Obligația de cooperare, care îi revine unei persoane, nu trebuie să depășească totuși strictul necesar și, în orice caz, nu exonerează administrația de obligația pe care i-o impune Convenția de a acționa din proprie inițiativă și în termenele prevăzute, bazându-se pe informațiile de care dispune, pentru a respecta hotărârea pronunțată împotriva acesteia [*Akachev*, citată anterior, pct. 22, *Bourdov (nr. 2)*, citată anterior, pct. 69, *Chvedov împotriva Rusiei*, nr. 69306/01, pct. 29-37, 20 octombrie 2005, și *Kosmidis și Kosmidou împotriva Greciei*, nr. 32141/04, pct. 24, 8 noiembrie 2007].

60. În cele din urmă, Indiferent de complexitatea procedurilor de executare sau a sistemului bugetar, statul este în continuare obligat de Convenție să garanteze oricărei persoane dreptul la executarea, într-un termen rezonabil, a hotărârilor obligatorii și executorii pronunțate în favoarea acesteia. O autoritate a statului nu poate nici să pretexeze lipsa de fonduri sau de alte resurse pentru a nu onora o datorie întemeiată pe o hotărâre judecătorească [*Bourdov (nr. 2)*, citată anterior, pct. 70, și trimiterile existente acolo, și *Société de gestion du port de Campoloro și Société fermière de Campoloro împotriva Franței*, nr. 57516/00, pct. 62, 26 septembrie 2006].

b) Aplicarea principiilor menționate anterior în prezenta cauză

i. Hotărârea definitivă din 15 octombrie 1998 (cererea nr. 2699/03)

61. Curtea constată că părțile nu contestă faptul că hotărârea definitivă din 15 octombrie 1998 nu a fost nici executată, nici anulată și nici modificată ca urmare a exercitării de către reclamantă a unei căi de atac prevăzute de dreptul intern. Nu se contestă nici faptul că debitorii obligației care trebuie executată fac parte din administrație.

62. Totuși, în ciuda existenței unei hotărâri judecătorești în favoarea reclamantei, atât Regia, cât și Primăria comunei Zetea s-au opus mereu executării hotărârii, pe motiv că respectivele clădiri erau ocupate de terți. În această privință, Curtea observă că argumentul Guvernului este întemeiat pe inopozabilitatea hotărârii față de terții care ocupau clădirile.

63. În acest sens, Curtea reamintește că nu are sarcina de a confirma sau infirma conținutul unei hotărâri judecătorești interne. Cu toate acestea, trebuie să constate situația juridică stabilită de instanțe în privința părților. În această privință, Curtea ia act de faptul că, în speță, chiar presupunând că ar fi putut exista divergențe de interpretare în ceea ce privește efectele ocupării clădirilor de către terți, instanțele naționale au hotărât, pe baza elementelor de probă prezentate de părți, că se impunea demolarea clădirilor respective, pentru a-i permite reclamantei să își exercite efectiv dreptul de proprietate asupra terenului acesteia. Prin urmare, având în vedere principiul supremației dreptului într-o societate democratică, Curtea consideră că hotărârea definitivă pronunțată de instanțele naționale prevalează și că autoritățile administrative erau obligate să se conformeze acesteia în întregime (*Pântea împotriva României*, nr. 5050/02, pct. 35, 15 iunie 2006).

64. Deși Curtea admite, astfel cum susține Guvernul, că există circumstanțe care justifică uneori neexecutarea în natură a unei obligații impuse printr-o hotărâre judecătorească definitivă, aceasta consideră că statul nu se poate prevala de o astfel de justificare fără să fi informat în mod corespunzător reclamantul, prin intermediul unei hotărâri judecătorești sau administrative oficiale, cu privire la imposibilitatea executării ca atare a obligației inițiale, în special atunci când este vorba despre dubla calitate de deținător al puterii publice și debitor al obligației (*Costin*, citată anterior, pct. 57).

65. Or, în speță, instanțele naționale nu au considerat niciodată că autoritățile administrative nu erau obligate să execute hotărârea definitivă favorabilă reclamantei și nici nu au constatat existența unei „imposibilități obiective” care să poată justifica refuzul acestora de a o executa (a se vedea, în acest sens, *Ana Pavel împotriva României*, nr. 4503/06, pct. 26, 16 martie 2010, și, a contrario, *Străchinaru împotriva României*, nr. 40263/05, pct. 16, 21 februarie 2008, *Nițescu împotriva României*, nr. 26004/03, pct. 16, 24 martie 2009, și *Pistireanu împotriva României*, nr. 34865/02, pct. 15, 30 septembrie 2008).

66. În ceea ce privește situația generată de ocuparea clădirilor care urmau să fie demolate, Curtea constată că, astfel cum reiese din dosar, ocupanții nu aveau inițial niciun titlu legal care să îi autorizeze să se instaleze în această locație (supra, pct. 11-13) și că autoritățile au încheiat contracte de închiriere cu aceștia abia după ce a fost pronunțată hotărârea favorabilă reclamantei și după ce au început demersurile de executare silită (supra, pct. 21). Or, această constatare contrazice argumentul Guvernului în favoarea existenței unei imposibilități obiective de executare, deoarece administrația – care trebuie să fie preocupată de buna administrare a justiției –, prin demersurile sale, a diminuat șansele reclamantei de a obține executarea hotărârii definitive pronunțate în favoarea sa. În aceste condiții, Curtea nu poate admite că, în speță, este vorba de o situație în care era justificată neexecutarea hotărârii în cauză (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Babei și Clucerescu împotriva României*, nr. 27444/03, pct. 26-29, 23 iunie 2009).

67. În cele din urmă, în ceea ce privește afirmația Guvernului referitoare la eventuala prescriere a dreptului reclamantei de a obține executarea, Curtea observă că, astfel cum reiese din dosar, cererea de executare silită nu a fost respinsă din cauza prescripției. Această situație este confirmată și de procedura de executare silită care este pendinte în prezent (supra, pct. 25-26).

68. În orice caz, Curtea observă că hotărârea pronunțată de Judecătoria Odorheiu Secuiesc la 15 octombrie 1998 a rămas definitivă și executorie la 5 octombrie 2000, dată începând cu care autoritățile pârâte știau sau ar fi trebuit să știe că erau obligate să procedeze la demolarea clădirilor construite pe terenul reclamantei. Începând cu data respectivă, autoritățile pârâte erau așadar obligate să adopte, pe cont propriu sau în colaborare cu alte autorități competente, județene și/sau locale, toate măsurile necesare pentru a se conforma hotărârii obligatorii și executorii, pronunțate împotriva lor. Având în vedere că, timp de ani de zile, autoritățile nu au luat măsurile necesare pentru a se conforma hotărârii definitive pronunțate la 15 octombrie 1998, acestea au privat de orice efect util dispozițiile art. 6 § 1 din Convenție.

69. În plus, refuzând să respecte hotărârea definitivă din 15 octombrie 1998, autoritățile naționale au privat reclamanta de posibilitatea de a-și folosi terenul, fără a-i furniza vreo justificare pentru lipsa de acțiune prelungită a statului. Imposibilitatea reclamantei de a obține executarea hotărârii favorabile acesteia a constituit o ingerință în exercitarea dreptului la respectarea bunurilor sale, astfel cum este enunțat în prima teză de la primul paragraf al art. 1 din Protocolul nr. 1. Presupunând că ocuparea clădirilor în cauză de către terți ar fi putut justifica neexecutarea, Curtea constată că autoritățile nu i-au propus reclamantei nicio măsură compensatorie pentru a nu se aduce atingere echilibrului just impus la art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

70. Curtea reamintește că a concluzionat deja, în mai multe cauze, că neexecutarea într-un termen rezonabil de către autorități, fără o justificare valabilă, a unei hotărâri definitive pronunțate împotriva lor constituie o încălcare a dreptului de acces la o instanță, precum și a dreptului la respectarea bunurilor (*Metaxas*, citată anterior, pct. 26, *Bourdiv împotriva Rusiei*, nr. 59498/00, pct. 37-38, CEDO 2002-III, *Șandor împotriva României*, nr. 67289/01, pct. 23-37, 24 martie 2005, *Orha împotriva României*, nr. 1486/02, pct. 23-38, 12 octombrie 2006, *Ruxandra Trading împotriva României*, nr. 28333/02, pct. 54-75, 12 iulie 2007, *Pistireanu*, citată anterior, pct. 36-41, *Nițescu*, citată anterior, pct. 39-41, *Aurelia Popa împotriva României*, nr. 1690/05, pct. 24-25, 26 ianuarie 2010, și *Ana Pavel*, citată anterior, pct. 26-28).

71. După ce a examinat toate elementele ce i-au fost prezentate, Curtea consideră că Guvernul nu a expus niciun fapt și niciun argument ce ar putea conduce la o concluzie diferită în speță. Prin urmare, au fost încălcate art. 6 § 1 din Convenție și art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

ii. Hotărârea din 29 mai 2001 și hotărârea definitivă din 12 septembrie 2005 (cererea nr. 43597/07)

72. În ceea ce privește obligația impusă inspectoratului teritorial prin hotărârea din 29 mai 2001, Curtea observă că aceasta a fost executată cu o anumită întârziere (supra, pct. 32), sub amenințarea unei penalități cu titlu cominatoriu. În acest sens, Curtea observă că unicul scop al procedurii inițiate de reclamant era obligarea autorităților administrative să procedeze la o operațiune tehnică care le revenea acestora, astfel încât acesta să poată exploata lemnul de pe proprietatea sa. În ciuda achitării taxei aferente, a încercărilor succesive efectuate de reclamant și a penalității cu titlu cominatoriu, autoritățile și-au îndeplinit obligația abia după o perioadă de peste un an și fără să prezinte niciun argument care să poată justifica pasivitatea lor.

73. În ceea ce privește hotărârea definitivă din 12 septembrie 2005, prin care au fost impuse direcției silvice două obligații, Curtea observă că obligația de evaluare și marcarea a numărului de copaci corespunzător cotei pentru anii 2001 și 2002 nu a fost executată nici până în prezent. Argumentul Guvernului, susținut doar de scrisoarea direcției silvice, nu se coroborează cu niciun alt element de probă. În ceea ce privește obligația pecuniară impusă direcției silvice, Curtea constată că aceasta a rămas neexecutată până în prezent și că moștenitorii reclamantului nu au primit încă suma a cărei plată a fost dispusă de instanțele interne. În plus, Guvernul nu contestă neexecutarea acestei obligații.

74. Făcând trimitere la jurisprudența relevantă în materie de neexecutare sau executare tardivă a hotărârilor judecătorești definitive (supra, pct. 55-60 și 70), Curtea constată, după examinarea tuturor elementelor care i-au fost prezentate, că Guvernul nu a expus niciun fapt și niciun argument care să conducă la o concluzie diferită în prezenta cauză. Aceasta apreciază că statul, prin intermediul organelor sale specializate, nu a depus toate eforturile necesare pentru a obține executarea hotărârii din 29 mai 2001 (partea care privește obligația de evaluare și marcarea a copacilor) și hotărârea definitivă din 12 septembrie 2005. Prin urmare, au fost încălcate art. 6 § 1 din Convenție și art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

III. Cu privire la aplicarea art. 46 din Convenție

75. Art. 46 din Convenție prevede:

„1. Înaltele părți contractante se angajează să se conformeze hotărârilor definitive ale Curții în litigiile în care sunt părți.

2. Hotărârea definitivă a Curții este transmisă Comitetului de Miniștri, care supraveghează executarea ei.”

76. Curtea reamintește că, în conformitate cu art. 46, înaltele părți contractante se angajează să se conformeze hotărârilor definitive ale Curții în litigiile în care sunt părți, iar Comitetul de Miniștri este responsabil pentru supravegherea executării acestor hotărâri. Rezultă în special că, în cazul în care Curtea constată o încălcare, statul pârât are obligația legală nu numai de a plăti persoanelor în cauză sumele alocate cu titlu de reparație echitabilă, prevăzută la art. 41, dar și aceea de a alege, sub supravegherea Comitetului de Miniștri, măsurile generale și/sau, după caz, individuale pe care să le includă în ordinea sa juridică internă pentru a pune capăt încălcării constatate de Curte și pentru a elimina, pe cât posibil, consecințele acestei încălcări. Statul pârât este liber, sub supravegherea Comitetului de Miniștri, să aleagă mijloacele pentru îndeplinirea obligației sale legale în conformitate cu art. 46 din Convenție [*Scozzari și Giunta împotriva Italiei* (MC), nr. 39221/98 și 41963/98, pct. 249, CEDO 2000-VIII], cu respectarea principiului subsidiarității, astfel încât Curtea să nu fie obligată să își reitereze constatarea de încălcare într-o lungă serie de cauze identice.

77. În plus, rezultă din Convenție, în special din art. 1, că, prin ratificarea Convenției, statele contractante se angajează să ia măsuri pentru ca dreptul lor intern să fie compatibil cu aceasta [*Maestri împotriva Italiei* (MC), nr. 39748/98, pct. 47, CEDO 2004-I].

78. În privința ambelor cereri care i-au fost supuse spre examinare în speță, Curtea a concluzionat că a fost încălcat art. 6 § 1 din Convenție și art. 1 din Protocolul nr. 1, ca urmare a neexecutării sau a executării tardive a unor hotărâri judecătorești interne (supra, pct. 71 și 74). Aceasta subliniază că a ajuns la aceleași concluzii în aproximativ alte treizeci de cauze românești (*Săcăleanu împotriva României*, nr. 73970/01, 6 septembrie 2005, *Șandor*, citată anterior, *Paicu împotriva României*, nr. 24714/03, 25 noiembrie 2008, *Darnai împotriva României*, nr. 36297/02, 8 decembrie 2009, *Orha*, citată anterior, *SC Prodcomexim SRL împotriva României*, nr. 35877/05, 27 octombrie 2009, *Nistor împotriva României*, nr. 49182/06, 28 iunie 2011, *Musteață și alții împotriva României*, nr. 67344/01, 6 octombrie 2009, și *Gotcu și alții împotriva României*, nr. 35430/03, 27 septembrie 2011) sau care obligă pârâtii să procedeze la acțiuni specifice (*SC Ruxandra Trading SRL*, citată anterior, *Delca împotriva României*, nr. 25765/04, 4 noiembrie 2008, *Costăchescu împotriva României*, nr. 37805/05, 29 septembrie 2009, *Ghițoi și alții împotriva României*, nr. 2456/05, 13 octombrie 2009, *S.C. Bartolo Prod și Botomei împotriva României*, nr. 16294/03, 21 februarie 2012, *Ana Pavel*, citată anterior, *Emilian Ștefănescu împotriva României*, nr. 35018/03, 12 ianuarie 2010, și *Nițescu*, citată anterior) și că peste 130 de cauze similare sunt pendinte în fața sa în prezent.

79. Curtea constată că încălcările menționate anterior au la origine, foarte adesea, fie comportamentul administrației, care a făcut imposibilă recuperarea imediată a sumelor acordate prin hotărâri judecătorești sau care și-a declinat competența în favoarea altei instituții, până la prescrierea procedurii de executare silită, fie un simplu refuz de executare sau executare tardivă a hotărârilor de impunere a unor obligații de plată. În materie de executare a hotărârilor care impun administrației să procedeze la o acțiune specifică, Curtea constată că, cel mai adesea, administrația a refuzat să facă acest lucru fără să prezinte motive valide, fie prin prezentarea unor argumente care contestau fondul

hotărârilor care urmau să fie executate, fie prin invocarea existenței unor piedici diverse în executare sau refuzând reclamanții, pretinzând că există o imposibilitate obiectivă de executare.

80. În această privință, este necesar să se reamintească faptul că, în decizia adoptată în cadrul celei de-a 1150-a reuniuni, Comitetul de Miniștri, făcând referire la constatările privind încălcarea art. 6 § 1 din Convenție și/sau a art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție în privința României, a menționat în mod explicit existența a numeroase și complexe probleme legate de neexecutarea sau executarea tardivă de către stat a unor hotărâri judecătorești definitive pronunțate împotriva sa, exprimându-și totodată preocupările privind mecanismele și garanțiile prevăzute în dreptul intern pentru a asigura executarea voluntară și promptă a hotărârilor judecătorești de către administrație și căile de atac disponibile în această privință (supra, pct. 42).

81. Curtea ia act de măsurile adoptate de autoritățile interne care vizau crearea, în special ulterior adoptării hotărârii *Săcăleanu împotriva României* (citată anterior), a unui nou cadru care să permită administrației să execute obligațiile de plată la care a fost condamnat statul (supra, pct. 37). Cu toate acestea, în cazul unei neexecutări voluntare, singura opțiune a creditorului pare să fie recurgerea la executarea silită. Astfel, în ciuda principiului general stabilit de dreptul intern, care prevede executarea de bunăvoie a hotărârilor judecătorești definitive (supra, pct. 38 și 40), se pare că executarea necesită în continuare inițiative repetate din partea creditorului, inclusiv recurgerea la executori judecătorești (supra, pct. 37-40). În această privință, Curtea reafirmă că, conform jurisprudenței sale, în primul rând autoritățile statului au obligația de a garanta executarea unei hotărâri judecătorești pronunțate împotriva acestuia (supra, pct. 58-60).

82. Constatările Curții, coroborate cu celelalte elemente de care dispune, arată așadar în mod clar că încălcările evidențiate în prezenta hotărâre sunt consecința unei disfuncționalități structurale persistente. Având în vedere considerentele precedente, Curtea concluzionează că situația constatată în speță reflectă o practică incompatibilă cu Convenția [*Bourdov (nr. 2)*, citată anterior, pct. 135].

83. Deși, în principiu, nu este de competența Curții să definească posibilele măsuri de reparație adecvate pentru ca statul pârât să își îndeplinească obligațiile care îi revin în temeiul art. 46 din Convenție, aceasta trebuie să sugereze, cu titlu pur indicativ, tipul de măsuri pe care statul român ar putea să le adopte pentru a pune capăt situației structurale constatate în speță. Aceasta consideră că, în primul rând, statul pârât trebuie să garanteze, prin măsuri legale și/sau administrative corespunzătoare, că hotărârile judecătorești obligatorii și executorii pronunțate împotriva acestuia sunt executate din oficiu și cu promptitudine, indiferent dacă este vorba despre condamnări pecuniare sau de obligația de a proceda la acțiuni specifice. De asemenea, aceste măsuri ar trebui să țină seama de eventualele situații în care există o imposibilitate obiectivă de executare și care necesită, din partea autorităților, punerea în aplicare a unor măsuri de executare prin echivalent.

84. În aceste circumstanțe, Curtea nu consideră că este necesar să amâne examinarea cauzelor similare pendinte cu care a fost sesizată, așteptând ca statul pârât să ia măsuri. Consideră mai degrabă că, prin continuarea examinării cauzelor similare, ar putea să îi reamintească periodic statului pârât obligația acestuia ce rezultă din prezenta hotărâre (*Rumpf împotriva Germaniei*, nr. 46344/06, pct. 75, 2 septembrie 2010).

IV. Cu privire la aplicarea art. 41 din Convenție

85. Art. 41 din Convenție prevede:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciu

86. Reclamanta (cererea nr. 2699/03) solicită, înainte de toate, executarea hotărârii definitive pronunțată la 15 octombrie 1998. În caz contrar, solicită acordarea unei despăgubiri corespunzătoare valorii de piață a terenului său. În plus, aceasta solicită 401 853,30 EUR cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul material, adică 183 912,30 EUR pentru beneficiile nerealizate, care decurg din imposibilitatea acesteia de a-și utiliza terenul, 941 EUR pentru distrugerea instalațiilor pe care le-a construit pe terenul său, 200 000 EUR pentru profiturile pierdute din cauza imposibilității de accesare a diverselor fonduri europene și 17 000 EUR pentru imposibilitatea de a recolta fructele copacilor care se aflau pe terenul în litigiu. Cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral, aceasta solicită suma de 33 500 EUR pentru degradarea, în opinia acesteia, a imaginii fundației, ca urmare a acuzațiilor de corupție și falsificare a documentelor, care ar fi fost vehiculate în numeroase articole de presă, emisiuni televizate și site-uri de internet, 9 000 EUR pentru stresul și frustrarea provocate de

numeroasele proceduri desfășurate, timp de treisprezece ani, în vederea executării hotărârii definitive pronunțate în favoarea sa, și, în fine, 7 500 EUR pentru neexecutarea acestei hotărâri definitive.

87. Moștenitorii reclamantului (cererea nr. 43597/07) solicită – în afara executării obligației de evaluare și marcare a copacilor și plata despăgubirii de 1 360 RON (aproximativ 370 EUR), dispusă de Judecătoria Pitești, – plata penalității cu titlu cominatoriu, impusă la 29 mai 2001 (aproximativ 2 500 EUR), precum și plata unei penalități cu titlu cominatoriu de 200 000 RON (aproximativ 6 EUR) pentru fiecare zi până la executarea efectivă a hotărârii definitive din 12 septembrie 2005 și plata cheltuielilor de judecată (aproximativ 45 EUR), dispuse la 7 aprilie 2006 de Tribunalul Argeș. Aceștia solicită 1 200 RON (aproximativ 300 EUR) pentru prejudiciul moral pe care tatăl lor, care, conform spuselor acestora, era deja bătrân și bolnav la momentul faptelor, l-ar fi suferit din cauza refuzului autorităților administrative de a se conforma hotărârilor judecătorești pronunțate în favoarea sa.

88. În ceea ce privește cererea de acordare a unei reparații echitabile, formulată de reclamantă în cadrul cererii nr. 2699/03, Guvernul consideră că aceasta este contradictorie și speculativă, având în vedere că nu există nicio expertiză privind eventualele venituri generate de teren și niciun element care să ateste capacitatea părții în cauză de a obține fonduri europene. Acesta nu este de acord nici cu cererea de reparare a prejudiciului moral, pe care o consideră excesivă.

89. În ceea ce privește cererea de acordare a unei reparații echitabile, formulată în cadrul cererii nr. 43597/07, Guvernul precizează, în primul rând, că domnul Marinică Stanomirescu nu era singurul beneficiar al hotărârii definitive din 12 septembrie 2005. În continuare, acesta contestă neexecutarea obligației de evaluare și marcare a copacilor impusă la 12 septembrie 2005, făcând trimitere, în acest sens, la scrisoarea din 19 octombrie 2009 a direcției silvice județene. Acesta afirmă că nu deține informații cu privire la plata despăgubirii dispuse prin aceeași hotărâre. În ceea ce privește penalitatea cu titlu cominatoriu impusă inspectoratului teritorial, stabilită la 29 mai 2001, Guvernul reamintește că aceasta reprezenta doar o modalitate indirectă de executare silită. Referitor la cererea de reparare a prejudiciului moral, acesta contestă că o eventuală constatare a încălcării ar constitui în sine o reparație suficientă cu acest titlu.

90. Curtea reamintește că o hotărâre de constatare a unei încălcări implică pentru statul pârât obligația juridică de a pune capăt încălcării și de a-i anula consecințele, astfel încât să se restabilească, pe cât posibil, situația anterioară acesteia [*Iatridis împotriva Greciei* (reparație echitabilă) (MC), nr. 31107/96, pct. 32, CEDO 2000-XI]. Având în vedere constatările privind existența unei încălcări (supra, pct. 71 și 74), Curtea apreciază că acest principiu se aplică, de asemenea, în prezentele cauze și că statul pârât are obligația de a executa hotărârile interne care au rămas neexecutate până în prezent, și anume hotărârea Judecătoriei Odorheiul Secuiesc din data de 15 octombrie 1998 (cererea nr. 2699/03) și hotărârea Judecătoriei Pitești din 12 septembrie 2005 (cererea nr. 43597/07). În schimb, în ceea ce privește cererea reclamantului din cauza nr. 43597/07, vizând plata unei penalități cu titlu cominatoriu, Curtea reamintește că, în dreptul român, penalitatea cu titlu cominatoriu stabilită printr-o hotărâre judecătorească reprezintă doar o sancțiune civilă, un mijloc indirect de a asigura executarea în natură a obligațiilor. O astfel de penalitate cu titlu cominatoriu are un caracter provizoriu și, prin urmare, nu poate fi executată în absența unei noi hotărâri judecătorești, prin care este transformată în daune-interese moratorii sau compensatorii, corespunzătoare prejudiciului suferit efectiv de creditor din cauza neexecutării sau a executării tardive a obligației inițiale. Or, în speță, nu a fost pronunțată o astfel de hotărâre, iar hotărârea în cauză a fost executată la 24 iunie 2002. Așadar nu este necesar să se dispună plata solicitată.

91. În plus, ținând seama de circumstanțele cauzei, Curtea, pronunțându-se în echitate, consideră că este rezonabil să acorde primei reclamante (cererea nr. 2699/03) suma de 8 000 EUR și moștenitorilor celui de-al doilea reclamant (cererea nr. 43597/07), în comun, suma de 300 EUR pentru toate prejudiciile.

B. Cheltuieli de judecată

92. Prima reclamantă (cererea nr. 2699/03) solicită suma de 8 370 EUR pentru cheltuielile de judecată efectuate în fața Curții și în fața instanțelor interne. Moștenitorii celui de-al doilea reclamant (cererea nr. 43497/07) solicită 208 RON (aproximativ 60 EUR) pentru cheltuielile efectuate în fața instanțelor interne.

93. Guvernul nu se opune rambursării cheltuielilor de judecată, cu condiția ca acestea să fie reale, justificate, necesare și rezonabile. În ceea ce privește rambursarea sumelor solicitate în cauza nr. 2699/03, acesta se opune rambursării anumitor cheltuieli care, în opinia acestuia, au fost efectuate cu titlu personal de către reclamantă (facturi de telefon sau bonuri de combustibil); în plus, acesta consideră că unele dintre ele au fost deja rambursate fundației reclamante, iar altele nu au nicio legătură cu procedura în litigiu.

94. În conformitate cu jurisprudența Curții, un reclamant nu poate să obțină rambursarea cheltuielilor de judecată decât în măsura în care se stabilește caracterul real, necesar și rezonabil al

acestora [a se vedea, de exemplu, *Nilsen și Johnsen împotriva Norvegiei* (MC), nr. **23118/93**, pct. 62, CEDO 1999-VIII]. În ceea ce privește suma solicitată de prima reclamantă (cererea nr. 2699/03), Curtea, ținând seama de documentele de care dispune și de jurisprudența sa, consideră că este rezonabil să acorde suma de 2 500 EUR pentru toate cheltuielile și o acordă părții în cauză. Referitor la cererea formulată de moștenitorii celui de-al doilea reclamant (cererea nr. 43497/07), Curtea consideră că suma de 60 EUR este rezonabilă pentru toate cheltuielile și o acordă în comun moștenitorilor acestuia.

C. Dobânzi moratorii

95. Curtea consideră necesar ca rata dobânzilor moratorii să se întemeieze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu trei puncte procentuale.

Pentru aceste motive,

CURTEA,

în unanimitate,

1. hotărăște să conexeze cererile;
2. declară cererile admisibile;
3. hotărăște că au fost încălcate art. 6 § 1 din Convenție și art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție;
4. hotărăște
 - a) că statul pârât trebuie să execute hotărârile interne rămase neexecutate până în prezent, și anume hotărârea Judecătorei Odorheiul Secuiesc din 15 octombrie 1998 (cererea nr. 2699/03) și hotărârea Judecătorei Pitești din 12 septembrie 2005 (cererea nr. 43597/07), și să plătească reclamanților, în termen de trei luni de la data rămânării definitive a hotărârii, în conformitate cu art. 44 § 2 din Convenție, următoarele sume, care trebuie convertite în moneda statului pârât la rata de schimb aplicabilă la data plății:
 - i. 8 000 EUR (opt mii euro), pentru toate prejudiciile, precum și 2 500 EUR (două mii cinci sute euro) cu titlu de cheltuieli de judecată, plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit, primei reclamante (cererea nr. 2699/03);
 - ii. 300 EUR (trei sute euro) pentru toate prejudiciile, precum și 60 EUR (șaizeci euro) cu titlu de cheltuieli de judecată, plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit, în comun, moștenitorilor celui de-al doilea reclamant (cererea nr. 43597/07);
 - b) că, de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, aceste sume trebuie majorate cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;
5. respinge cererea de acordare a unei reparații echitabile pentru celelalte capete de cerere.

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris, la 7 ianuarie 2014, în temeiul art. 77 § 2 și art. 77 § 3 din Regulament.

Marialena Tsirli
Grefier adjunct

Alvina Gyulumyan
PREȘEDINTE